

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, $\frac{1}{2}$ évre 6 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, $\frac{1}{2}$ évre 7 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt 50 kr. 1 hóra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az egyházpolitikai reformok fejlődése

Budapest, február 28.

(—á—) Tíz napja tart már az egyházpolitikai javaslatok felett a vita, s az anyag úgy látszott, hogy ki is van merítve. Szilágyi és Csáky nyilatkozatai győzelmes indokolással mutatták ki a reform elkerülhetlenségét, a kormány által tervezett formának helyességét, Hieronymi belügyminiszter pedig gyakorlati érvekkel bebizonyította, hogy az állami anyakönyvezés behozatalára még a mostani közigazgatási rendszer mellett meg van a megbízható értelmiségi anyag, s hogy annak költségei sem oly nagyok, s az állami budgetre nem elviselhetlen mérvűek, mint a kormány ellenesei bizonyítják.

S most, hogy Wekerle miniszterelnök beszédét hallottuk, újra bebizonyítva látjuk, hogy egy oly lángész, mint az övé, hatalmas fényével mindig új intenzív világításba tudja helyezni a vitának már teljesen s minden oldalról megvilágítva látszó tárgyát. Emlékeztetbe hozta felekezeti törvényhozásunk történetét 1791. óta, kimutatva, hogy e nemű intézkedéseink mind csak foldozgató természetűek voltak s a felekezetek közti türhető módus vivendi felállítására irányozva.

Az állam s egyház közti viszony rendezetlen maradt, ámbár az állam fejlődése s más részről az egyház kebelében mindinkább hatalomra vergődő türelmetlen irányzat mind sürgősebben ösztönzött a két tényező hatalmi s működési körének elválasztására. A kérdés radikális eldöntését a mostani kormány csak akkor határozta el, midőn az állam s egyház közt mind fenyegetőbben feltűnni kezdő viszály elhárítására használni próbált palliatív eszközök sikertelenségét belátta. Az Apponyi által tervezett ideiglenes állapotok a szükségbeli polgári házassággal csak új s nagyobb viszályoknak lennének kuforrásai, míg a kormány programja alapján a két tényező hatalmi körének elválasztásával az államjog integritása helyreáll s a viszálynak vége lesz, mert az egyházak érdekei a hitélet s a nép lelki csorbulást nem szenved. — Ez a tétel bizonyítására felhozta, hogy a gyöngébb egyházak hit- s erkölcstanító feladataik megkönnyítésére törvényen alapuló állami dotációban fognak részesülni, a kath. egyház pedig önkormányzatot nyer — az apostoli jogok sérelme nélkül — igazi önkormányzatot, mely a világi katolikusok hit s egyház érdekeltségét hatalmasan fogja előmozdítani.

Wekerle nagyszabású beszédének érdekes részlete volt az, mely az állami anyakönyvvezetés s polgári házasság pénzügyi következményeit rajzolta. A hogyan az maguknak a papoknak bevallásából sa

kormány által tett kutatásokból kiviláglik, a valamennyi egyházak papságának az anyakönyvvezetésből s házasságkötési stólából származó jövedelme összesen 413,000 frtra rug. Ha e bevallások s kutatások alaposak, akkor bátran mondhatjuk, hogy ha — ami teljesen képzelhetlen — jövőben egyházilag senki sem házasodnék s ha az anyakönyvvezetés elvesztésének összes pénzügyi károsító ereje a messze jövőben megnyilatkozik is, akkor az összeg nem oly jelentékeny, hogy annak pótlása az államra valami nagy terhet zudítson.

Wekerle bebizonyította, hogy a gyökeres reformra állami s egyháziszempontból egyaránt elodázhatlan szükség van, s hogy ez gyakorlatilag is könnyen megvalósítható. Beszéde új nyilatkozatra birta gróf Szapáry Gyulát is, ki Wekerle kérdése által presszionálva kimondta, hogy ő is az Apponyi-féle szükségbeli polgári házasság híve, a két ellenfél tehát nyíltan egy zászló az ideiglenes megoldásnak zászlója alatt áll.

Wekerle büszkén lengeti a végleges megoldás az állam s egyház közti viszony teljes rendezésének lobogóját; választhat köztük a nemzet, hogy melyik jobb: a türhetlen viszonyoknak fenntartása-e s ezzel elmérgesítése, vagy a végleges kielégítő rendezés?

BELFÖLD.

Szilágyi beszámolója.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter mindjárt a polgári házasság letárgyalása után Pozsonyba szándékozik menni, a hol nagyszabású beszámoló beszédet fog tartani.

Ecclesia militans.

Posilovics zenggi püspök pásztorlevelében azon aggodalomnak ad kifejezést, hogy a polgári házasság, ha Magyarországon törvényerőre emelkedik, csakhamar Horvátországba is eljuthat. Ezért is ajánlja, hogy most tartsanak a püspökök elnöklété mellett katolikus gyűléseket. A községi és tartománygyűlési választásoknál csakis a buzgó katolikusokra szavazzanak a választók. Nagyobb biztonság kedvéért kérik a jelöltek től nyilatkozatot arra nézve, hogy minő álláspontot foglalnak majd el a tartománygyűlésben tárgyalandó egyházpolitikai kérdésekkel szemben, valamint azt az ígéretet is, hogy a katolikus vallás érdekeit első sorban fogják szem előtt tartani.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, február 28.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Molnár Antal, Eszterházy Kálmán, Bartók Lajos.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Csáky, Szilágyi, Josipovich.

Hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

A jegyzők jelentése szerint sem az indítvány, sem az interpellációs könyvben újabb bejegyzés nincs.

A kötelező polgári házasság.

Kováts József kötelesrégének tartja a javaslatához szólni, bár a tárgy ki van merítve.

Elnök: Bocsánatot kérek, de kénytelen vagyok jelenteni, hogy épen az ülés kezdete előtt az interpellációs könyvbe új bejegyzés történt. (Helyeslés.)

Eszterházy Mihály gr. jelenti, hogy Ugron Gábor a mozgósítási hírek tárgyában interpellációt jelentett be.

Elnök: Az interpelláció az ülés végére marad. Kováts képviselő urtól bocsánatot kérek a megszakításért.

Kováts József: Kérem... (Derűtség.) Hogy mégis szól a javaslatról ez csak azért történik, mert indokolni kívánja szavazatát. Hogy a javaslatot megszavazza, ebben főindító oka az, hogy a javaslat hiányai dacára meg fogja szüntetni az uralkodó, sajnos, erkölcstelen állapotokat, amelyek egyenesen a több nejjőséghez vezetnek és épen ezért a javaslat ellen szavazni, pirulás nélkül nem tudna. (Helyeslés.) Nincs igazuk azoknak, akik a javaslatnál is a kormány szempontjait mérlegelik és azt mondják, hogy alkalom van, tehát buktassuk meg a kormányt. Hová vezetne ez? Mi a javaslatot nem a kormánynak szavazzuk meg, hanem a nemzetnek; mi nem a kormánynak teszünk szolgálatot, hanem kötelességünket teljesítjük, mert egy régi elvünket juttatjuk teljesítésre. (Elnök helyeslés s felszólal.) Ha elbuktatnák a kormányt, nemcsak a kormányt, de vele együtt eltemetnők a javaslatot is, még pedig hosszú időre. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Mind csalódnak azon elvtársaink, akik azt hiszik, hogy a következő kormány ezt a javaslatot benyújtana. Dehogy tenné azt! Kerülné azt, hogy olyan proposícióval lépjen a ház elé, amely egy megelőző kormánynak bukását okozta. (Helyeslés.)

De van egy nyomósabb szempont is. Mit szólnának arra a függetlenségi választók, akiket a függetlenségi párt éveken át hitegetett a kötelező polgári házassággal és most, amikor alkalom volna ez elv megvalósítására, akkor épen a függetlenségi párt fordulna a javaslat ellen? (Helyeslés.) Ez a taktikázás joggal idegenítené el a választókat a párttól. Ezt pedig nem kívánhatja senki. (Zajos helyeslés balfelől.)

Hasonlóképp téves a közigazgatás megbízhatóságának alkalmazása argumentumként. Hasonlóképp téves a hivatkozás Angliára, ahol mások a viszonyok. Ellenben helyes a hivatkozás Deákra is, Kossuthra is. Amidőn két ilyen kimagasló alakja a magyar történelemnek ajánlja a javaslatot, akkor már itt meg áll és habozás nélkül megszavazza a javaslatot. (Zajos helyeslés.) A megszavazásban még csak az sem alterálhatja, hogy szóló maga is katolikus. Az ő katolikus érzelmét nem alterálja ez a javaslat és egyáltalában nem érti, hogy katolikus szempontból, akkor amidőn a haza legfőbb érdekeiről, az állam tekintélyéről van szó, hogy is lehet skrupulusoknak kifejezést adni. (Helyeslés a szélsőbalon.) Követi a nagy számú példáját, az

nem állt boszut kiközösítéséért, hanem rendületlenül meg maradt elve mellett. Megszavazza a javaslatot. (Zajos, hosszas helyeslés és tetzés a szélsőbalon és jobbfelől.)

Szentiványi Árpád nem tartja jogosultnak a felekezeti álláspontot. Nem helyesli a kath. nagygyűlést épüget, mint a liberálisokét sem, mert mind a kettő a szenvedélyekre appellál, azokkal dolgozik és csak a meghasonlást segíti elő. Ezeknek előre bocsátása után kijelenti, hogy ő a közelebbi polgári házasság elvét mindig helyeselte, de nem gondolta, hogy amikor az erre vonatkozó javaslatot beterjesztik, arról a legfontosabb, a házasság megkötőjéről, az anyakönyv vezetőjéről szó sem lesz benne. Ez a tényleges helyzet. (Helyeslés balfelől.)

Ez az általános szempont. De felekezeti szempontból sem talál a javaslatban megnyugvást. A protestáns papok jövedelmét 25% erejéig megcsappantja a javaslat, anélkül, hogy a kormány gondoskodott volna kárpótlásról. A teher vissza fog ismét a protestánsokra esni, azoknak kell a differenciát viselni, mintha nem volna elég teher rajta eddig is. (Helyeslés balfelől.) Ami a vallásszabadság gyakorlatairól szóló javaslatot illeti, a felekezeti nélküliséget soha életében megszavazni nem tudná. (Helyeslés balfelől.) Ennek a felekezeti nélküliségnek az lesz az első következménye, hogy rövid idő alatt a bomba nálunk is úgy fog ropogni, mint a francziáknál. (Helyeslés balfelől.) Ő is azt vallja, hogy az egész jelenlegi állapot az elkeresztelési rendelethöz kövekezik. De ha liberális volt az a rendelet, hogy merik liberálisnak mondani a rendelet szülő okának, az 1868-iki törvénynek módosítását? (Helyeslés balfelől.) Azt látja, hogy a béke megvalósítására legjobb az Apponyi módszer, azért azt fogadja el. (Helyeslés balfelől.)

Elnök jelenti, hogy Polónyi Géza reflektálni óhajtott Komjáthy tegnapi felszólalására, amely alatt ő nem volt jelen. (Halljuk!)

Polónyi Géza kijelenti, hogy Komjáthy az ő álláspontját részben félreértette, részben pedig félre magyarázta. Midőn erre reflektál, nem fog esni abba a hibába, hogy saját pártja ellen polemizáljon. Ő úgy teljesíti kötelességét, amint legjobb meggyőződése parancsolja, ezt teszi a jelen esetben is. És éppen ezért megszerezheti magának azt, hogy Komjáthy támadására ne feleljen. (Helyeslés a szélső balon.)

Visontay Soma kijelenti, hogy Pongrácz Károly gróf és Polónyi álláspontját, amelylyel a zsidókat ütik, nem bántja; legyen nekik kedvük szerint. Csak azt jegyzi meg, hogy jöllehet „A Hugonották”-ban a katolikusok és protestánsok verekedéséhez a zsidók csinálják a muzsikát, de helytelen volna, ha ebben a muzsikában a taktust a zsidók hátán verjék el. (Zajos derűtség.) Magáról a javaslatról szólva kijelenti, hogy azt tartózkodás nélkül elfogadja. Egyben kifejezést ad azon meggyőződésének, hogy helytelenül cselekszenek azok, akik e javaslat ellen foglaltak állást, holott e párt elvei alapján jutottak be a törvényhozásba. (Helyeslés a szélső balon és jobbfelől.) Egészen természetes, ha most leomlanak a pártok között a válaszfalak, hisz a javaslatokat évtizedek óta áhitjuk. És ha ez a párt többségével csoportosul a javaslatok körül, hív zászlójához, amelyre a hamisítatlan nemzeti haladás van írva (Helyeslés a szélső balon.)

Ha a nemzeti párt tiltakozik, ám tegye. Nem állunk vele egy alapon s nem vallja a mi elveinket. Nem oszthatjuk mi sem az ő megalkuvását és politikai reputációját érdekében meg kell szavaznunk a reformot. (Zajos helyeslés.) Szapáry azt mondja, hogy nem lehet az ellenzékkel konkurrálni és a főle licitálni, és ezt a nemzeti párt tapsolja. Ez azt jelenti, hogy ellenzékétől nem szabad soha semmi javaslatot sem elfogadni. Hát ezt helyesli a nemzeti párt? Na hát ehhez nem járulhat a függetlenségi párt. (Zajos helyeslés a szélső balon.) A javaslatot megszavazza. (Helyeslés.)

Szalay Imre szükségesnek tartja a polgári házasságot, de annak a kormánynak nem szavazza meg. (Helyeslés balfelől.)

Budapest: február 28. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Dániel Ernő nagyhatású beszédben pártolta a javaslatot.

Ülés végén Ugron interpellált a mozgósítási hírek tárgyában.

Wekerle az interpellációra nyomban felelt s kijelentette, hogy a hírekből egy betű sem igaz, s csapataink jelenlegi elhelyezése biztosítja érdekeinket. Reméli, hogy jövőre a sajtó tartózkodni fog hasonló hírek közlésétől.

A Ház a választ tudomásul vette.

Aradmegyei rendkívüli közgyűlése.

— Bibits-alapítvány. — Telefonhálózat. —

Arad, február 28.

Másfélszáz megyei törvényhatósági bizottsági tag gyűlt össze tegnap reggel 9 órakor Aradmegye székházában a megye rendkívüli közgyűlésére.

A tágas terem egészen megtöltötték a résztvevők s együtt maradtak mindvégig nemcsak azért, mert fontos kérdések forogtak szőnyegen, hanem azért is, mert két közgyűlési tárgy vitát provokált.

A Bibits alapítvány üresedésben lévő ösztöndíjállomásainak betöltésénél Pap Tódor bizottsági tag tett indítványt az alapítványnak egy Uj-Szent-Annán létesítendő gazdasági tanintézet felállítására leendő fordítása tárgyában.

Az indítvánnyal szemben az állandó választmány javaslata emeltetett határozattá s az ösztöndíj-állomások újra betöltettek.

Igen élénk vitára adott alkalmat a törvényhatósági távbeszélő hálózat létesítésének kérdésénél az a körülmény, hogy az állandó választmány és Szathmáry Gyula alispán két különböző határozati javaslatot terjesztettek a közgyűlés elé. Az előterjesztések után azonban Szathmáry Gyula alispán közvetítő indítványt ajánlott, a melyet egyhangulag határozattá is emeltek. A határozat értelmében Aradmegye közönsége feliratoztintéz a kereskedelmi miniszterhez, a melyben közli, hogy a törvényhatósági távbeszélő hálózat létesítését elhatározta, az első előállítási költségek felének fedezését megajánlja oly formán, hogy a hálózatba vont községek terhére eső hozzájárulás 400 frtot meg nem haladhat.

A nagytartozású határozatot zajos éljenzéssel fogadták.

Ezután megalakították a loávató bizottságokat s jóváhagyták a községeknek folyó évi költségeloirányzatát.

Az érdekes megyegyűlés lefolyásáról a következő részletes tudósítást adjuk:

A megnyitó.

Fábián László elnökölő főispán megnyitójában indokolta a rendkívüli közgyűlés összehívását. A tárgysorozaton lévő ügyek mindegyike sürgős. A Bibits-alapítvány üres helyeinek betöltése a mult tanév végétől folyamatban van. A loávató bizottság megalakítása határidőhöz van kötve, nem kevésbé sürgős a községi költségvetések jóváhagyása is. De és főleg a törvényhatósági távbeszélő hálózat létesítésének kérdése sürgette a rendkívüli megyegyűlés összehívását. A kormány ugyanis ezuttal csak hat vármegyében létesíti a távbeszélő hálózatot s csak ebben a hat megyében járul hozzá a berendezési költségekhez. Ezért hívta sürgősen össze a törvényhatósági bizottságot rendkívüli közgyűlésre, melyet a megjelentek üdvözlése mellett megnyitottak nyilvánit.

A Bibits-alapítvány.

Dálnoki Nagy Lajos főjegyző olvasta fel ezután a Bibits küldöttség és az állandó választmányának javaslatát három üresedésben lévő ösztöndíj állomás betöltése tárgyában. Ezzel kapcsolatban bejelenti Pap Tódor bizottsági tagnak azon indítványát, hogy az ösztöndíjat többé ne adják ki, hanem az alapítványt fordítsák egy Uj-Szent-Annán felállítandó gazdasági tanintézet létesítésére. Az állandó vá-

lasztmány az indítvány mellőzésével az ösztöndíj kiadását ajánlja.

Pap Tódor indítványa védelmében konstataja, hogy az ösztöndíjak kiadása nem felel meg az alapító levél intencziójának s nem különösen a megye érdekeinek. Részletesen ismerteti az alapítvány történetét, kéri a bizottságot, hogy az alapítványt adja vissza a rendeltetésének. Leginkább előmozdítaná a megye anyagi és szellemi fejlődését egy gazdasági tanintézet létesítése. Kéri indítványa elfogadását.

Szida György pártolja Pap Tódor indítványát.

Szathmáry Gyula alispán az állandó választmány javaslata érdekében emelt szót. Az alapító levélről szólva megjegyzi, hogy a Szent-Annán fennállott konviktust azért helyezték át Nagy-Váradra, mert nem felelt meg a céljának. De bármennyire is megfelelő lenne ma, most már nem volna létesíthető, mert az alapítvány le van kötve az aradi liceum épületben. Rendelkezésre tehát más alapítványok szabad jövedelmével pótoltan csat 10 ösztöndíjállomás áll. Ezért nem fogadhatja el az indítványt, nem különösen akkor, mikor gazdasági tanintézet létesítését kontemplálja, holott az alapítólevél az alapítványnak tudományos, nem pedig szak intézetekre való fordítását határozottan megkívánja. Kéri a közgyűlést, térjen az indítvány fölött napirendre. (Helyeslés.)

Fábián László elnökölő főispán az indítvány mellőzésével az ösztöndíjállomások betöltését elrendeli, egy állomást Paszola Zoltán Márta-ágbeli rokonnak kiad, a másik kettőre pedig elrendeli a szavazást, melynek foganatosítására két küldöttséget kér fel.

Az egyik Bohus István einöklete alatt Cziffra János és Schváb Aurél tagokból és Edes Elemér jegyzőből; a másik Königsegg Fidélf gróf einöklete alatt Bohus Lajos és Temesváry Jakab tagokból és Baross Ferencz dr. jegyzőből állott.

Pályáztak és jelöltettek Bartalov Gáspár bolgár, Halósy Tibor, Krausz Vilmos, Nessel Ferencz, Paskutz Traján, Takácsy Kálmán, Kovács István, Lupán Andor és Pataký Sándor aradmegyeiek.

A szavazás megejtetvén, beadatott összesen 151 szavazat, a melyből Takácsy Kálmánra 76, Kovács Istvánra 56, Krausz Lajosra 47, Nessel Ferenczre 42, Pataký Sándorra 26, Paskutz Trajánra 22 és Lupán Andorra 12 szavazat esett.

A választás eredményéhez képest az ösztöndíjat Takácsy Kálmánnak és Kovács Istvánnak szavazták meg.

A loávató bizottságok.

Ezután az állandó választmány javaslatához képest újraalakították a megye területén működő loávató bizottságokat. A bizottságoknak a mult évben működött elnökei és tagjai újra megválasztattak.

A megyei telefonhálózat.

Dálnoki Nagy Lajos főjegyző olvasta fel ezután az alispánnak a megyei távbeszélő hálózat létesítésére vonatkozó, lapunkban bőven ismertetett javaslatát. Egyben jelezte, hogy a megyében 86 telefonelőfizető jelentkezett.

Az állandó választmány az alispáni jelentéssel szemben kimondani kívánja, hogy minden vidéki központ összekötendő a megye központtal s minden jegyzői székhely a szolgabírói székhelylyel. A hozzájárulás pótdíj fedezendő, az előfizetési díjak pedig a költségvetés keretébe illesztendők.

Szida György mint a községi érdekek ismerője tudja, hogy a vagyonos községek is nagyon megvannak terhelve. Ezért csak elvben fogadja el a létesítési tervét. Wekerle országos háztartásunkban eltüntette a jelfizet, de az mégis felütötte fejét az adóókháztartásában. Azt hiszi, hogy a nagy álozatokkal szemben kevés gyakorlati haszna van a telefonnak. Ajánlja, hogy a létesítést halasszák boldogabb időkre! (Eláll! Eláll!)

Szathmáry Gyula alispán az eszmét melegen pártolja és ajánlja a közgyűlés figyelmébe. (Eljenzés) Nem pártolja Szida véleményét, mert a telefonhálózat létesítése korszakalkotó jelentőségű. Ajánlja, hogy a létesítési költségeit felerészben a megye Vállalja magára, felét pedig a hálózatba lépő községek viseljék.

oly formán, hogy a költségviselési kötelezettségből a belépő községekre legfőleg 400 frt teher háromoljon. Majd a következő határozati javaslatát terjesztette elő.

Magyar Pécskán 1, Világoson 4, Pankotán 10, Kovaszinczon 1, Boros-sebesen 1, Gurahonczon 2, Jósáshelyen 1, Zimbron 1, Buttyinban 2, Boros-Jenőn 1, Csermőn 1, Gurbán 1, Radnán 4, O-Paulison 3, Berzován 2, Soborsinban 2, Kis-Jenőn 4, Székudvaron 1, Seprősön 1, Szapáriligetén 1, Elekén 3, és Nagy-Pélen 1, összesen 62 magánelőfizető s így a 25 községgel és 9 vidéki szolgabíróssággal együtt 86 előfizető jelentkezett. Zsigmondháza és Mikalaka községek már az aradi távbeszélő hálózatába kapcsolattak be magukat.

Vármegyénk törvényhatósága a kereskedelemügyi miniszterhez intézendő felterjesztés útján a törvényhatósági távbeszélő-hálózat létesítése iránt azon ajánlattal jelentkezik, hogy a községektől igényelt hozzájárulás konyitása érdekében a távbeszélő hálózat előállítási költségeinek felerészét s mindenestre olyan hányadát magára vállalja, hogy a hálózatba belépő községekre ezen a ozimen átlag 400 frtnál nagyobb hozzájárulás ne essék.

A hálózat Aradról kiindulva, valamennyi járási székhelyre s ezekből ismét mindazon postaállomással és jegyzői székhellyel bíró községekre kiterjesztendő, amelyekben legalább 3 előfizető találatik.

A községekre eső hozzájárulás s evvel együtt a közös vezetékek fentartására a szükséges fuvarok és a szakavatottságot nem igénylő napszámos munka s illetőleg ennek megváltása, a részletes terv és költségvetés megállapítása után, az illető községek meghallgatása mellett fog megállapíttatni elvül kijelentetik, hogy a szolgabírói székhelyet képező, valamint az oly más községek is, melyekben 3 előfizető jelentkezett, vagyis a melyekben távbeszélő állomás a ministerium által kibocsájtott irányelvek szerint létesítendő lesz, a hozzájárulásból minden esetre levonandók.

Szida György „személyes kérdés”-ben szólva a telefonhálózat létesítését nem tartja időszerűnek. (Felkiáltások: Eláll!)

Boros Beni tekintettel arra, hogy a telefonhálózat azonnali kiépítését pártolja az alispán közvetítő indítványa, ahhoz készséggel hozzájárul. Nem tartja a községek helyzetét kedvezőtlennek, mert a községek birtokot szereztek maguknak. Szidának válaszolva, kifejti, hogy vagy jó valami elvileg és akkor időszerű is, vagy rossz és akkor elvileg sem lehet pártolni. Egy telefonhálózat szorosan összefügg a lakosság kereskedelmi érdekeivel. A telefont nem pótolhatja sem a vasut, sem a táviró. Megmérhetetlenek a hálózat előnyei különösen ott, a hol sem vasut, sem táviró nem áll rendelkezésre. Midőn egy ilyen hálózat olcsó költséggel megszerezhető, melegen ajánlja, hogy Aradmegye legyen az első azok között, a kik a törvényhatósági távbeszélő hálózatot létesítik. (Zajos éljenzés.)

Szida György személyes kérdésben kér szót.

Közbeszólások: Eláll, eláll!

Szida György: Nem állok el. Nem pártolom a javaslatot.

Ormos Péter hozzájárul az alispán indítványához.

Bohus István pártolja az alispán határozati javaslatát.

Tagányi Sándor dr. a kérdés finanziaális megoldását a javaslatban biztosítva látja. A Boros Beni által fejtegetett előnyökön kívül a telefon kereskedelmi fontosságát tárgyalva kéri a kereskedőket, hogy a telefon hasznos voltáról világosítsák fel a népet. — Szida beszédére válaszolva, kijelenti, hogy Wekerle 21 millió többlettel zárta le a zárszámadásokat! (Éljenzés.) Ezt az eredményt nem lehet adóssággal kiszorítani. A táviró nem pótolja a telefont, mert csak a telefon biztosítja a személyes érintkezést. Hallotta, hogy sokalják a községek 400 frtnyi maximális hozzájárulását. Nincs igazuk, mert a 400 frt hozzájárulás finanziaaliter évi 20 frt kiadást jelent. Ez pedig nem sok. Az előrebocsájtottak alapján azt hiszi, hogy vele együtt mindenki elfogadhatja az alispáni javaslatot. (Hel eslés.)

Szida György személyes kérdésben akar szólni.

Fábián László főispán figyelmezteti, hogy már negyedszer akar személyes kérdésben szólni, holott arra egyáltalán oka sincs, mert az ellenvélemény nem képezhet személyes kérdést.

Szida György: Czáfogatni igyekszik Tagányi Sándor dr. érveit, de hangját az eláll kiáltások elnyomják.

Fábián László elnöklő főispán a vitát bekezesztvén, az alispán határozati javaslatát egyhangulag hozott határozattá emelte.

Szida György: Ha mindenki elfogadja hát én is elfogadom. (Derűtség.)

A községek költségvetése.

Ezután a községek folyó évi előirányzatát hagyták jóvá az állandó választmány előterjesztése alapján, mire elnöklő főispán a rendkívüli közgyűlést berekesztette.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 768.6 milliméter. délután 2 órakor 768.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 2.2, délután 2 órakor C° + 7.4. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 3. délután 2 órakor DK. 3. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: csepegés.

Uj vasut Aradmegyében.

(Ternova—Taucz—Nádas.)

Arad, február 28.

Tegnap délelőtt a megyei közgyűlés befejezése után népes értekezletet tartott a tervezett ternova—taucz—nádas vasut érdekeltisége az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatóságánál, mely értekezleten a most nevezett vasut részéről Boros Beni és Hegedűs László urak vettek részt.

Az értekezleten a birtokosság részéről jelen voltak Königsseg Fidé gróf taurczi birtokos, Kaufman Adolf pankotai birtokos és nagy gyáros, Novák Péter vaszójai birtokos, Adamovics János nádas gyárigazgató, Vallis nádas birtokos, a silingyiai, nádas, kresztaménesi kavnai uradalmak képviselőiben Mittler Izidor dr. és Kell Lipót dr. Ternova és Nádas községek előjárói, Brück Miksa dr. és többen.

Az értekezlet hosszabb eszmecsere után kimondotta, hogy a ternova—taucz—nádas vasutat mint keskenyvágányu gözmözdonyu iparvasutat építi ki és pedig a ternovai vasuti állomásból kiindulólág Kurtaker, Pintlak, Silingyia, Lugozi, Kavna, Taucz, Felmén és Kresztaménés érintésével Nádasig.

A vasut érdekeltisége mint szövetkezet a vasut építéséhez szükséges 200,000 frtnyi tőkét az érdekeltiségek arányában fedezi. A vasut elmunkálatainak, és az építésnek a végrehajtására, valamint a vasut üzletének kezelésére az aradi és csanádi egyesült vasutakat, mint szinte érdekelt és résztvevő félt bizza meg.

Az érdekeltiség egyuttal egy végrehajtó bizottságot küldött ki, hogy a további szükséges intézkedéseket haladéktalanul megtegye. Ezen végrehajtó bizottságba Königsseg Fidé gr. elnökle alatt Kaufmann Adolf, Adamovics János és Mittler Izidor dr. választattak be.

Aradmegye tehát egy újabb vasut hálózattal lesz gazdagabb és megyénk kulturális fejlődésének ismét egy hatalmas tényezője lesz a tervezett új vasut kiépítése által megteremtve.

Reformátusok közgyűlése.

— Az aradi lelkészi kör értekezlete. —

Tegnap délután az iparosház tanácskozó termében gyűltek össze azon ref. lelkészek, presbyterek és ref. világiak, kik Szondy Géza, szentleányfalvi lelkész, az aradi lelkészi kör elnöke által ez értekezletre meghívtattak.

Szondy Géza, mint összehívó megnyitotta a gyűlést és ezután felkérte a jelenlevőket, hogy miután az ő hivatása lejárt, válasszanak

elnököt és jegyzőt kik ezen az értekezleten működni fognak. Megválasztattak elnököknek az egyháziak részéről Kocska Károly, a világiak részéről pedig Kotsz Károly; egyházi jegyzőnek: Fogarassy Bálint és világi jegyzőnek: Kovács Lajos. Az értekezleten résztvettek még: Szondy János tanár, Szondi Béla, városi levéltárnok, Szabó József, Tarnovszky József, Almási József.

Hosszas vita után megállapodtak, a választás után, hogy az értekezlet és annak határozatai mint: aradi lelkészi körhöz tartozó egyházi és világi egybegyűlte értekezlete, szerepel. Elnök miután Szondy Béla és Csák József urakat kérte fel a jegyzőkönyv hitelesítésére, előadta Csák József indítványát, hogy a reformátusok évi közgyűlései ne csak mindig N.-Szalontán, hanem Aradon is tartassanak. E végből úgy teszi fel indítványát, hogy az évi közgyűlések egyike mindig N.-Szalontán, hanem a másik, felváltva hol Aradon, hol Belényesen tartassék meg.

Az értekezlet második indítványát Szondy Géza tette arra nézve, hogy a lelkészi fizetések gabona illetménye ne ürmérték, hanem súly mérték szerint legyen fizetendő. Ugyancsak Szondy indítványozta, hogy az egyházmegyei és lelkészi szolgálmányok pénzén váltassanak meg 5—5 évenként. Végül azt az indítványt terjesztette be, hogy a Szathmáron megtartandó egyetemes ref. gyűlésen, melynek tárgya a lelkészek fizetésének felemelése, képviseltesse magát ezen értekezlet. Szondy János megemlítette, hogy kíváncsatos lenne, hogy a ref. tanítók is jelen legyenek. Elnök ezen felszólalásokra azt jegyezte meg, hogy a szathmári értekezletre menjen az, a ki akar, a tanítók részvételére pedig, hogy miután az lelkészi gyűlés, tehát tanítók nem jehhetnek meg, hanem terjessék be az egyházmegyéhez az értekezlet jegyzőkönyvét, hol ez az indítvány tétetett és erre nézve intézkedjék a megye.

A benyújtott indítványokat egytől-egyig elfogadták s evvel az értekezlet véget ért.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Március 1. —

Száraz. — Enyhe.

Aradmegye Liberálizmusa.

Arad, február 28.

Aradmegye közönségének hagyományos liberális érzelmei nyilatkoztak meg tüntető lelkesedéssel tegnap délelőtt a megye rendkívüli közgyűlése után Bohus István indítványára együttmaradt értekezleten.

Az értekezletet Bohus István lelkesült beszéddel nyitotta meg. Az egész országban — ugymond — nagy hullámokat vernek fel a vallás szabad gyakorlatáról és a polgári házasságról szóló törvényjavaslatok liberális egyházpolitikai kérdése. A magyar nemzetnek mindig megvolt az a nagy hibája, hogy politikai pártokra oszolva egymás ellen küzdött. Ezzel a hibával szemben áll az a nemzeti erény, hogy mikor közös ellenség fenyeget, kezét fogva, vállvetve küzdünk ellene. Most az ultramontán reakció és a foederálizmus közös ellenségünk, a melylyel vállvetve kell megküzdeni. Szükségesnek tartja és indítványozza, hogy a megye részt vegyen a budapesti liberális nagygyűlésen s támogassa a kormány liberális egyházpolitikáját. Az utazás jutányos áron történhetik, felkéri Boros Benit, hogy a részletek tekintetében tegyen előterjesztést.

Boros Beni, miután Bohus Istvánt az értekezlet elnöki vezetésére felkérte, előterjeszti, hogy Aradváros polgársága vasárnap reggel 6 órakor induló féláru külön vonattal utazik fel a fővárosba. — Előadja továbbá, hogy az igazgatása alatt álló aradcsanádi vasut — mint ilyen — ez alkalomra külön kedvezményt nem adhat, de a bizottság e részbeni buzgalkodásának sikerült

kieszközlőni azt, hogy tömeges részvétel folytán az utasok egy külön e célra bevezetett és megfelelőleg gyorsított személyvonatot használhasanak, a melynek menetjegyei a rendes menetárak feleért lesznek kiadva. A Gura honozról jövő különvonat, 5 óra 45 perczkor érkezik Aradra s csatlakozik a Budapestre induló külön személyvonathoz. Most már csak az a fő, hogy a kik felutaznak, jelentse be részvételüket minél előbb.

Bohus István aláírási íveket tett ki, melyekre a jelen voltak tekintélyes számmal jegyezték fel a nevüket, — s kijelentette, hogy további jelentkezéseket bezárólag ma estig Vá s á r h e l y i Béla fog elfogadni.

Ezzel a népes értekezlet lelkes hangulatban oszlott szét.

Tegnap közöltük a liberális gyűlés aradi végrehajtó-bizottsága tagjainak névsorát. Ebből — tévedés folytán — Tedeschi Viktor, Varjassy Árpád és Zemplényi Sándor urak neve kimaradt, mit ezennel helyreigazítunk.

Az aradi és Aradmegyei küldöttség tudvalevőleg Budapesten a Gizella-téren fog gyülekezni a felvonulás előtt. A Gizella-térről kiinduló csoportot Püspöky Emil, Ernsey Gyula, Mezey Lajos (gyülekező-hely és jelentkezési iroda: Magyar- király szálloda) fogják vezetni.

A következő sorokat vettük az aradi végrehajtó bizottságtól:

Ertesítjük a t. cz. közönséget, hogy a budapesti országos nagygyűlésre márczius 4-én reggel 6 órakor Aradról Budapestre különvonat indul, melynek költségei hazafias gyűjtésből fedeztetnek, míg Budapestről vissza Aradra a menetjegy és uti költségeket a felutazók maguk fedezik.

Ezen különvonattal felutazni kívánó aradi polgárok legkésőbb a mai nap délig jelentkezzenek a végrehajtó bizottságnál, (városháza I. em. kis termében) a megyei felrándulók pedig közvetlenül Vá s á r h e l y i Béla urnál Aradon; mert későbbi jelentkezők csak feltételeken fogadtatnak el.

A külön vonat díjmentes használatára a végrehajtó bizottság igazolványokat ad ki, mely igazolvány nélkül a külön vonat nem használható.

A különvonat kizárólag III. oszt. kocsi k b o l fog állni.

A végrehajtó bizottság.

Az egyházközlöny viták folyama alatt az országgyűlési tárgyalásokról részletes és tárgyalagos tudósításokat közöl Budapestről érkező bő táviratok alapján az

„ARADI KÖZLÖNY.”

Lapunkból a közönség már a kora regge- H ó r á k b a n kimerítő tudósításokat olvashat a nagyfontosságú, óriási elvi harozról, melynél nagyobb és jelentősebbet, az ország közügyeire kihatóbbat, 1867-óta a magyar törvényhozás nem vívott.

Az „Aradi Közlöny” o s a k n e m e g y teljes nappal megelőzi távirati tudósításaival az összes fővárosi lapokat, a melyek késő délután érkeznek Aradra, mig az „Aradi Közlöny”-ből már kora reggel értesülhet a közönség mindama nagy érdekl. s ország-szerte feszült kíváncsisággal várt vitákról és eredményekről, a melyek előző nap a parlamentben történtek.

Előfizetéseket elfogadunk bármely naptól kezdve.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokzatán olvashatók.

HIREK.

Márczius 1. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Albin. — Protestáns naptár: Albin. — Izraelita naptár: Veadar R. Ch. — Görög-keleti naptár (február 17.): Marianna. — A nap kél 6 óra 25 perczkor, nyugazik 5 óra 29 perczkor. Szabadsgágharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. B e m e n e t d i j t a l a n.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 5—4-ig és pénteken 11—12-ig. Heiység: Polgári iskola. földszint.

Márczius 1. A gyorok-méniesi oltványtelep társulat mint szövetséget alakuló közgyűlése, délelőtt 10 órakor (Iparosház.)

Márczius 3. A „Szárnyaskerek” dalkör táncvigalma. Márczius 4. Az aradi légszuszvillagítási társulat közgyűlése, délután 4 órakor.

Márczius 4. Az aradi első takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Márczius 4. Szociálisták bálja a „Magyar Korona” helyiségében.

Márczius 5. és 6. A „Vöröskereszt” egylet műkedvelő előadása a színházban.

Márczius 11. Az aradi polgári takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Márczius 11. A Széchenyi-gömszalom rendkívüli közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

— A hivatalos lapból. A király Barócs János, a Heves-Szolnok-Jászvidéki Tisza- és belvizszabályozási társulat igazgató főmérnökének, az ármentesítés és vizszabályozás terén tett hasznos szolgálatai elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— Aradmegyei jegyzők a belügyminiszternél. Kovács páter, a nemzeti párt alelnöke — mint már megirtuk — durván sértette meg a jegyzői kart. A sértést Hieronymi Károly belügyminister szóba hozta a képviselőházban s felszólalásával fényesen rehabilitálta a jegyzői kart. Az aradmegyei jegyzők a belügyministernek táviratilag köszönték meg a felszólalását s tegnap délben gyűlést tartottak, a melyen K o t z ó Károly elnökle alatt elhatározták, hogy t e s t ü l e t i l e g felutaznak a belügyministerhez s tisztelgással fejezik ki iránta érzett hálájukat. Az aradmegyei jegyzők tisztelgésére eddig 38 résztvevő jelentkezett.

— Aradváros villamvilágítása. Az Aradváros villamvilágításának létesítése tárgyában kiírandó internacionális jellegű pályázati hirdetmény feltételeit tegnap adta nyomdába P a r e o z István gazdasági tanácsos, szakbizottsági elnök. A feltételeket kinyomatva tanulmányozás végett már legközelebb megküldik a városi köztörvényhatósági bizottság összes tagjainak.

— Az árvaház tervei. Az építészeti bizottság ma délután négy órakor tárgyalja az aradi árvaház terveit a városháza tanácsstermében.

— A mozgositási hírek. Szemben azokkal a hírekkel, a melyeket újabban ismételve különös szívóssággal terjesztenek állítólagos csapatmozdulatokról vagy a hadsereg egyes részeinek mozgositásáról, úgy budapesti, mint bécsi legilletékesebb helyről fel van hatalmazva a B. C. annak ismételt kijelentésére, hogy az egész monarchiában s e h o l, tehát a magyar-szerb határon sem fordultak elő bármilyen csapatmozdulatok, katonai előkészületek, vagy tartalékosok behívása. Ilyes intézkedésekre a legesekélyebb ok sem forog fenn; azok a lapok, a melyek még helytelenítik is, hogy Szerbiával szemben nem teszünk rendkívüli katonai intézkedéseket, úgy látszik, sejtellemmel sem bírnak csapataink köztudomású elhelyezéséről s azon mindenestre tökéletesen elegendő katonai erő terjedelméről, a mely a mérvadó tényezőknek minden pillanatban, már rendes békeállomány mellett is, amugy is rendelkezésére áll, s a melylyel minden eshetőséggel szemben, a mennyiben határaink megvédéséről lehetne szó, teljesen beérhetjük. A „Pesti Napló” Bécsből azt a csudálatos hírt sürgönyözteti magának, hogy az erdélyi 13. hadtest indulásra készen áll. Köztudomásúlag a 13. hadtest összes csapatai Horvátországban vannak. Bármint megfigyelő csapatok alkalmazásáról egyáltalán nincsen szó.

— Uj-Szent-Anna a nagygyűlésen. V a r j a s s y János uj-szent-annai gyógyszerész, törvényhatósági bizottsági tag, — írja levelezőnk — nagy ambícióval és lelkesedéssel munkálko-

dik azon, hogy Uj-Szent-Anna mezőváros értelmisége minél nagyobb számban képviselve legyen Budapesten a márczius 4-én tartandó liberális nagygyűlésen. Az általa készített iven eddig a következők jelentették ki, hogy a gyűlésen részt vesznek s az aradi küldöttséghez csatlakoznak:

Bleicziffer József segédjegyző, törv. hat. biz. tag, Akkermann Jakab földbirtokos, Damminger József községi bíró, Demkó Károly törv. hat. biz. tag, Böhm Mór kereskedő, ifj. Gantner Károly, ifj. Gantner János és Gantner Vilmos földbirtokosok, Héri Károly kereskedő, Kraitler Ferencz birtokos, törv. hat. biz. tag, Martin Miklós állatorvos, Oszter János ipartestületi elnök, törv. hat. bizottsági tag, Hönigess János takarékpénztári igazgató, Söller Andor kereskedő, Stern Rezső dr. orvos, Varjassy János gyógyszerész, törv. hat. biz. tag, ifj. Werner Adolf kereskedő, hitközségi pénztárnok, Wizner Ferencz tanító, Zorád Ferencz jegyző, törv. hat. biz. tag.

— Be kell állni katonának! Aradváros katonai ügyosztályában ma válogatják össze a katonának való anyagot. Tauglich — untauglich! Ez lesz ma a jelszó s ez örvendeztet meg, vagy keserít el egy csomó szülőt és katonasorban álló fiatalembert, a szerint, a mint egyik-másik beválik, vagy elkerüli az „angyalbőr”-t. Ma, holnap és holnapután a három korosztálybeli a r a d v á r o s i illetőségű hadköteleseket, utolsó napon pedig az Aradon tartózkodó idegen illetőségű legényeket állítják a mérték alá. A sorozó bizottság elnöke S a l a c z Gyula kir. tanácsos, polgármester, polgári orvosa P o s g a y Lajos dr. főorvos, bizalmi férfiak R é t h y Lipót, Lustig Adolf, D o m o n k o s Lajos, B l a s k o v i t s Antal, D o n Konstantin és P r o d á n o v i t s Döme lesznek.

— Gyászünnepély. Bold. H i r s c h m a n n József, az aradi izr. hitközség egy negyed évszázadon át volt érdeműs elnöke emlékének tisztelésére ma, csütörtökön márczius 1-én esti fél 6 órakor mint elhalálkozásának évfordulója napján a zsinagógában gyászünnepély fog tartatni.

— Böjti predikáció. Holnap délután 3 órakor lesz a minoriták templomában a negyedik böjti predikáció. Ez alkalommal Csák Czirjék minorita hitszónok „Krisztus mérhetetlen szenvedésének türelmes viseléséből a hivek merítsenek földi bajaikra békétűrészt” című szentírásbeli tételről fog szónokolni.

— A millenniumi kiállítás érmei. A kiállítási érmei külalakja már meg van állapítva. A millenniumi nagy érem egyik oldalán a teljes magyar czimer ezzel a körirattal: „1896-iki ezredéves országos kiállítás” foglaltatik, a másik oldalán a közepén allegorikus alakok; a felső részén „Millenniumi nagy érem kiváló érdemekért”, az alsó részén a kiállító nevét és lakhelyét tartalmazó körirat alkalmaztatik. A kiállítási érem egyik oldalán a disztis azonos lesz a millenniumi nagy érem disztisével, a másik oldalán a közepén allegorikus alakok, a felső részén „Kiállítási czim az érdem jutalmául” az alsó részén a kiállító nevét és lakhelyét tartalmazó körirat alkalmaztatik. A k ö z r e m ü k ö d ö k érdemének egyik oldalán a disztis ugyancsak azonos a millenniumi nagy érem disztisével, a másik oldalán a közepén allegorikus alakok, a felső félkörben „Működők érme”, az alsó félkörben az állító nevét és lakhelyét tartalmazó körirat alkalmaztatik. Az állami érmei külalakját fogja a kereskedelemügyi minister meg is pítani.

— A szerkesztőség. H r a b o v e r l e Lajos, ki hosszab ideig dolgozott előfizetelével az „Aradi Közlöny”-nél, mitők házbelmunkatárs, ma a szerkesztőség k o z a t o k k i l é p.

— A statisztikai bizottság. H a l a s s z á k l a c z Gyula polgármester elismét meleg P o s g a y Lajos dr. Instító is figyelmefőjegyző, A b r a y Lajos igazgató a vélemény Sándor főrabbi és A v a t i t e s e k o r s z a k n a p délelőtt a városház tanácsa létesítését k o l t - á l l a l j a m a g á r a, ö z s e g e k v i s e l j é k

tisztikái bizottsági gyűlést tartottak. Salacz Gyula megnyitván a gyűlést, Institóris Kálmán felolvasta az országos statisztikai intézet rendeletét, melynek értelmében átnevezte az egyes lelkészi hivataloktól beérkezett füzeteket, melyeknek rubrikáit lelkiismeretesen és helyesen kiállítva találta, csak azt a megjegyzést tette még, hogy a főorvosi hivatal kimutatása a halálozásokat illetőleg nem egyezik meg a lelkészi kimutatásokkal. Előző polgármester erre azt válaszolta, hogy erre nézve a főorvos majd a tanácsnak fog felvilágosítással szolgálni. A gyűlés erre véget ért.

— A „Vörös kereszt” estélyei. Az országos Vörös-kereszt egyesület aradi választmánya által a színházban márczius hó 5. és 6-ik napján rendezendő jótékonycélú előadásokra nézve, figyelemztetjük a páholyok és földszinti helyek bérlőit, hogy jegyeik kiváltásáról márczius hó 1-én és 2-án a színházi pénztárban gondoskodjanak, mert márczius 8-tól kezdve, tekintet nélkül a bérlőkre, a bérleti páholyok és ülőhelyek azoknak fognak eladni, kik azokra magukat előjegyeztették, vagy azokra jelentkezni fognak.

— Adomány. Az aradi ipar és népbank 25 frtot adományozott az aradi árvaház alapja javára.

— Rudolf királyi és Kossuth Lajos. Nem-sokára egész kis mondakör keletkezik a megboldogult trónörökösről. A jó magyar nép erősen hiszi, hogy a trónörökös nem halt meg. Gyalu vidékén az a monda van elterjedve, hogy Rudolf Kossuth-nál van. A nép szerint Rudolf elhatározta, hogy Magyarországot független országgá teszi. Ezt csak egy viheti keresztül, ha előbb a trón előtt meghal. Vihet a trónörökösnek egy szolgálja, aki nagyon hasonlított hozzá. Ehhez a szolgálhoz egyszer így szólt: „Vedd az én ruhámat és kardomat és nézd meg magad a tükörben. Azután szólj, nem hasonlítasz-e hozzám.” Mintha csak Felség volna, hangzott a válasz. Ekkor felöltöztet Rudolf a szolgál ruhájába; a szolgál csak úgy bámult, a mint a királyt eltűnni helyette saját mását előállni látta. „Most neked mondá Rudolf — meg kell helyetted halnod.” A szolgál beleegyezett, Rudolf föbelőtte, maga pedig áruhában menekült Kossuthhoz. Mikor odaért, a szent öreg így kiáltott fel: „Eddig csak két fiam volt, most már három lesz...” „S a trónörökös ma is ott él az ősz remete oldalán...”

— Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Pre cupás Illés aradi ügyvéd a kamara lajstromába folytatólag felvétetett.

— Elbocsátás a honvédség kötelékéből. Urbányi Béla, Róth László és Telmányi Emil tartalékos honvédhadnagyok a véd-kötelezettség teljesítése után saját kérelmükre a honvédség kötelékéből elbocsáttattak.

— Ideiglenesen kinevezett tisztviselők véglegesítése. A pénzügyminiszter a tizenegyedik fizetési osztályba ideiglenesen kinevezett pénzügyi tisztviselők véglegesítésére nézve a következő elveket állapította meg: Azok, kik ideiglenesen kineveztetésük előtt az előirt szakvizsgát már letették, egy évi, az állami végrehajtók három évi feddhetlen szolgálati idő leteltével, mindenkor ideiglenesen kineveztetésük napjától kezdve fognak véglegesítettnek. Azok kik ideiglenesen kineveztetésük idejében a szakvizsgát még nem tették le, egy, illetőleg három évi feddhetlen szolgálati idő leteltével a szakvizsga leteltének napjától kezdve véglegesítettnek.

— Figyelemztetés az ország összes orvos-meggyógyító. A m. kir. belügyminiszter az összes Borsos- orvosok névjegyzékének összeállítását a telephívó el, felkérte az összes magán-körorvosok az országban, hogy nevüket és voltatás okozimüket a névjegyzékbe leendő díjtalan beszerzés céljából az Egészségügyi Ertesítő 21. mellékletének (belügyminiszterium) mihamarab beküldjék, miután a névjegyzék már adósor alá van és nemsokára megjelenik.

— Telefon. Márton bácsi öngyilkossága. Van a mélyes útca vége felé, pár lépésre a temetőktől, kisebb szerű korcsma, melynek czé-Nincs igazán hirdeti az arra járóknak, hogy finanziait. Ez a Márton bácsi borcsarnoka hiszi, hogy csak volt. Bors Márton tegnap alispáni járány órákor maga ellen irányította Szida György-vert, melyet már napok óta szólani.

hordott magánál. A hét milliméteres golyó a bal mellen hatolt a testbe, s a szívet horzsolta. A szerencsétlen ember eszméletlenül esett össze, s körülötte a megaludt vér egész tócsát képezett. Az esetről értesített rendőrség a helyszínére J. o. Béla rendőrfogalmazót és Tisóch Mór drt. küldte ki. Bors Mártont haldokolva viték a megyei kórházba. Az öngyilkos már régóta szenvedett torokrákban, és adta kezébe az életelő fegyvert.

— Huszár kottáltak kivégeztetése. Szeged város érdemes fődrázmestere, Cserezyuram szörnyen megrökönyödött az elmúlt napok egyikén. De hogy is ne! Délcze huszártisztek vonultak be egyenkint a szappanbuborékos officinába, s mindenik a kottaltje eltüntetését kérte a csodálkozó borbélytól és segédeitől. Azok habozva fogtak a nagy munkához, de az ismételt sürgetésekre mégis csak neki mentek az élesre fent beretvakkal a sűrű kottaltaknak. Összeesküvést gyanítottak, asszonyfortélyra gondoltak, pedig a tiszturak csupán az ezredparancsnok szigorú rendeletét teljesítették, a ki az összes huszártiszti kottaltak 24 óra alatt megtörténendő elpusztítására adott ki kérielhetetlen és visszavonhatatlan rendeletet.

— Elveszett. A Forrai-, Andrassy- és Deák Ferenc-utazók mentén egy prémes gallér veszett el, a becsületes megtaláló e lap kiadóhivatalában illő jutalmat kap.

HYMEN.

Csorba Béla, a magy államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkára, volt aradi lakos, eljegyezte Nagyváradon Tanai Zeigmond állomási főraktárnok bájos és művelt leányát, Hildegard kisasszonyt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi vendéglősök és kávéosk ipartársulata tegnap délután tartotta meg a rendezési közgyűlést a „Három Király”-hoz címzett fogadó éttermében. A közgyűlésen Schör Béla elnök, ki rövid szavakkal emlékeztetett meg az elmúlt évi működésről, mely korántsem mondható oly élénknek, mint azt kívánni lehetett volna. Tartottak az elmúlt évben 8 választmányi és 2 közgyűlést. A múlt év bevételei 246 frt 16 kr-ra rúgnak, ezzel szemben a kiadás 204 frt 40 kr. Az egyesület vagyona ez idő szerint 1965 frt 97 kr. Ennek tudomásul vétele után a közgyűlés megajtette a tisztújítást, melynek eredménye az, hogy a régi tisztviselők állásaikban megmaradtak.

(*) A Chewra Kadischa közgyűlése ma osztrótkön d. e. 9—12 és d. u. 3—5 óráig tartatik meg a hitközség gyűléstermében.

MULATSÁGOK.

(=) Tánczvigalom Borosjenőn. Meghívót vetünk, mely a borosjenői „Kisdedvó bizottság” által a felállított óvoda javára Borosjenőben 1894. márczius 10-én az „Arany-sas szálló” nagytermében rendezendő zártkörű tánczvigalomra szól. A rendező bizottság a következő: Monti Alajos elnök, Blau Dávidné, dr. Csillag Ignáczné, özv. Ferenczy Jánosné, Gárt Emma, Horváth Gyuláné, Monti Alajosné, Pfeiffer Ilona, Tessényi Károlyné, dr. Boros Béla, Csabai Samu, dr. Czako László, dr. Csillag Ignácz, Fejér Ferencz, Garamszegi Géczy István, Horváth Gyula, Moyszin Lajos, Proch József, Szakolczay Lajos, Viday Ferencz, bizottsági tagok. Belépti jegyek csupán a meghívó előmutatása mellett kaphatók a bizottság bármely tagjánál és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órákor.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Márczius 1. (Csütörtök) A toloncz, népszimű; Nyilassy Mátyás jutalomjátéka.
Márczius 2. (Péntek) A nagy on azé asszony, francia vígjáték; Ujházy vendégfelleptével.
Márczius 3. (Szombat) A baba (először), Ujházy vendégfelleptével.
Márczius 4. (Vasárnap) Délután: A rezervisták, énekes szimű; este: A falurossa, Ujházy vendégfelleptével.

Ujházy Ede, mint vendég.

III.

Rantzauk.

A nagy, a kicsikben is nagy marad.

A tegnapi szerepben Ujházy tisztan alakító képességéről mutatta be magát. A Rantzauk Florence-je olyan szerep, melyet ha eljátszanak, a hallgatóság közönség olyba veszi, mint egy sikerült epizód-szerepet, de ha valaki megjátsza az egyszerű iskolamester karakteres, két haragvó testvér kibékítésére törekvő szerepét: akkor az egyszerű epizód alak a cselekmény központjává válik; és Ujházy megjátszotta ezt a szerepet. Az egyszerű dialógok alatti gesztusai, magatartása, sirása oly természetesen voltak, mely csak igazolta a hivatott művészt. Nyílt színen is többször hangzott fel a taps.

A gyűlölködő, aztán megtört Rantzau Jeant Szakács játszotta és játékaival méltó partnere volt a vendégművésznek. Szilágyi (Louise), Bács (Jacques), Tompa (Georges), Hunyady (Lebel), Kendi Boris (Juliette) szerepeikben szépen egészítették ki a keretet helyes játékkal.

A ház majdnem egészen telt. (K.)

* Nyilassy jutalomjátéka. Ma este lesz szintársulatunk legkedveltebb tagjának, Nyilassy Mátyásnak a jutalomjátéka a „Tolozán”-ban, Tóth Ede hatalmasan megírt népsziművében. A jutalmazandó ez alkalommal Mravcsákot játssza, melyet az ő páratlan invenciójával akként alkotott meg, hogy előtte egy kritika mint a közönség csak elismeréssel nyilatkozhatik. — A mai est hatását előre látjuk, Zsolt ház. A függöny felgördül. Taps és derűtség. Ez a kö, melyből a mai est sikere felépül. A taps és derűtség felvonásról felvonásra fokozódik, a jutalmazott határozat is lámpák elé hívják... No de ez már a színi referens dolga.

* A műkedvelői-előadás helyéről. A szingyi-bizottság tegnap délután ülésezett Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöke alatt. Elintézés alá került ezalkalommal a „Vörös-Kereszt” egyesület egy kérvénye, melyben márczius hó 5. és 6-án tartandó műkedvelői előadásra az ülőhelyek árának felemelését kéri. A bizottság a kérvénynek helyt adott, s így az emelt két estén a földszinti és első emeleti kettős páholyok ára 10 frt lesz, az első emeleti nagypáholyoké 6 frt helyett 9 frt, a földszinti és első emeleti kispáholyoké 4 frt 50 kr. helyett 6 frt, a második emeleti páholyoké 3 frt helyett 4 frt, a 0—3 sor a földszinten 1 frt 20 kr helyett 2 frt, a 4—7 sor 1 frt helyett 1 frt 60 kr, — 8—12 sor 80 kr helyett 1 frt 20 kr a II. emeleti erkély ülés első sora 80 kr helyett 1 frt lesz. A többi helyek ára változatlanul marad. A bérlők jegyeiket már ma kiválthatják.

* Hangverseny a Krispinben. Mint jelentik, márczius hó 11-én a Krispin teremben Bulsz Pál királyi kamara énekes Ammerman Vilmos zongoraművész közreműködése mellett hangversenyt rendez, mely d. u. 5 órákor kezdődik a fél 7-kor ér véget. A hangverseny műsora a következő:

I. szakasz. 1. Beethoven. Rondo capriccioso 129. m. Ammerman Vilmos ur. 2. Loewe K. a.) Herr Oluf, b.) Die Gottesmutter, c.) Hochzeit, Bulsz Pál ur. 3. Chopin. Nocturne Ammerman Vilmos ur. 4. Schubert F. a.) Frühlingstraum, b.) Die Post, c.) Im Dorfe, d.) Ständchen Bulsz Pál ur. II. szakasz. 5. Leoncavallo. Prolog Bajazzo operából Bulsz Pál ur. 6. Paganini. Liszt: Etude Ammerman Vilmos ur. 7. Hütter H. a.) Bergfahrt, Sommer H. b.) Röslein wann blüht du auf, Becker R. c.) Ganzleise, d.) Erwartung, Bulsz Pál ur.

* Jegyek a pénteki előadásra. A pénteki előadásra már ma 9 órától válthatók a jegyek. A földszintre érvényes jegyek színe: oztrom-sárga.

TÁVIRATOK.

Királyunk utazása.

Zürich, febr. 28. (Saj. tud. táv.) Ferencz József kíséretével ma délelőtt ideérkezett, s 20 percz múlva tovább utazott.

Incizidens a képviselőházban.

Budapest, február 28. (Saj. tud. táv.) A képviselőház folyosóján napok óta feltűnt egy csinos és elegáns fiatal ember, a ki nagy hangon fejtegette ott politikai nézeteit és közbe közbe bejárt a buffetbe, a hol biztosította a buffet kisasszonyát, hogy ő nem sokára meg fogja buktatni a Wekerle kormányt. Aztán, miután sikerült neki a buffet kisasszony előtt nagy respektusra szert tenni, nagy grandezza-val felment a képviselőház mágna karzátára, a hol a főrangú hölgyeknek, mint Bánffy Miklós gróf mutatta be magát. Így megy ez vagy négy nap óta. Végre aztán akadtak egyes képviselők, főként erdélyiek, a kik érdeklődni kezdtek az imponálóan fellépő uracs iránt és a midőn javában feszített a mágna karzaton, figyelmessé tették reá Csávossy háznagyot. A háznagy azonnal felküldött érte egy szolgát és ez alatt a képviselők nagy tömege sietett a háznagy után „gróft” keresni. Mikor a fiatal ember kijött a karzatról, Csávossy háznagy erőlyes leczkében részesítette és figyelmeztette őt, hogy ha folytatja feltűnő viselkedését, akkor ki fogja utasítani. A nagyhangú gavallér erre csendesebb tónusban diskurált és beismerte, hogy ő nem gróf és ezzel elsielt a házból. A négy napig grófi titlust szimulált uracs e szánalmas letűzése közben egyáltalában nem volt valami nagyon „méltóságos.”

Leszavazott közmunkatanács.

Budapest, febr. 28. (Saj. tud. táv.) A közmunkatanács az esküteri hidra vezető Hatvani-utca folytatását képező utat vasuti feljáróként tervezte. A közgyűlés a tervet, mint a belváros fejlődésére abszurdumot, 4 szó ellenében elvetette. Városzerte kacagnak a közmunkatanács tervének bukásán.

Kossuth tüntetés.

Budapest, febr. 28. (Saj. tud. távirata.) Hirlik, hogy a vasárnapi liberális tüntetés megrontása céljából az antidinasztikus színezet megadására a pesti klerikálisok nagy Kossuth-tüntetést terveznek. A liberális tüntetésen résztvenni készülő óriási tömeg kétségkívül meghiusítja az alávaló fondorlatot.

Sikkasztó katonatiszt.

Budapest, febr. 28. (Saj. tud. távirata.) Bukarestből értesítik a fővárosi rendőrséget, hogy Philostrat tüzérhadnagy 32,000 frtot elsikkasztott és megszökött. Kövözik.

A szabadelvű nagygyűlés.

Szeged, február 28. (Saj. tud. táv.) A törvényhatóság pártolja Debreczen liberális köriratát és Pestre a liberális tüntetésre nagy küldöttséget meneszt.

Anarkista merénylet.

Prága, febr. 28. (Saj. tud. távirata.) Ma reggel hat órakor a „Szent-Venczel kölcsön pénztár” folyosóján két fiu bombát talált. A rendőrség a bombát, mely vasszegekkel volt megtöltve, ovatosan felrobbantotta. A bomba kanoczá a merénylők már meggyújtották, de kialudt. A bombában 25 gramm robbanópor volt.

Német tisztak elfogatása.

Zürich, február 28. (Saj. tud. táv.) Két német tisztet a katonák elfogtak,

kik négy svájci tisztet egy korcsmában az ajtó nyitva hagyásáért megsértettek.

Ultramontán bolondgomba.

Berlin, febr. 28. (Saj. tud. távirata.) A német ultramontán Kreuz-zeitung szerint Wekerle szövetkezett Kossuthal a reform keresztülvitelére s esetleg a Habsburg dinasztia megbuktatására.

Anarkisták elfogatása.

Páris, február 28. (Saj. tud. távirata.) Kilencz anarkistát elfogtak, köztük egy asszonyt is, ki állítólag a terminusi merényletben részes.

Porosz--Orosz összecsapás.

Pétervár, február 28. (Saj. tud. táv.) A német határon a porosz dzsidások átlépték a határt s a jelző oszlopot czéltáblának használták. Az orosz dragonyosok a határon tulra visszakergettek a poroszokat. Az összecsapásnak mindkét részről több sebesültje van.

A román király és a montenegrói követ.

Czétinje, február 28. (Saj. tud. táv.) A hivatalos „Glas Crnagorza” legutóbbi számában Gyurkovics bukaresti rendkívüli követnek visszatérte alkalmából jelenti, hogy Károly király a követet a legbarátságosabban fogadta és hozzá teszi, hogy a király a bucsukihallgatásnál kifejezést adott azon óhajlásának, hogy Nikola fejedelemmel személyesen is megismerkedhessék. Fonton, a bukaresti orosz követ, Gyurkovics tiszteletére diszebedet adott, amelyen a miniszterium valamennyi tagja részt vett.

Robbanás.

Rio de Janeiro, febr. 28. (Saj. tud. táv.) A felkelők Vénus hajóján robbanás történt, két tiszt és 30 matróz meghalt, 50 megsebesült.

KÖZGAZDASÁG.

= A gyorok-ménosi oltványtelep társulat mint szövetkezet alakuló közgyűlése ma, osztrótkön délelőtt 11 órakor tartatik meg az iparosház nagytermében. Az ülésre e helyen is felhívjuk az érdeklődő szőlőtulajdonosok figyelmét.

= A borosjenői takarékpénztár — mint levelezőnk írja — tegnap tartotta meg 6-ik évi rendes közgyűlését, mely alkalommal az igazgatóságot és a felügyelő bizottságot újra alakították. Igazgatók lettek: Monti Alajos, Téglássy Gábor, Blau Dávid, Fejér György, Horváth Gyula, Suhajda Béla, Kohn Lajos és Schreyer Jakab. A felügyelő bizottság Révész Nándor, Dirhaun Ede, Scheer Lajos, Borsos Béla dr. és Strasser Péter tagokból alakult. Az intézet egyik alapítójának Mittler Izidor dr. vezérigazgatónak, aki magánelfoglaltságai miatt állásától visszalépett, lemondását mély sajnálkozással tudomásul vették s neki eddi sikeres működéseért bizalmat és köszönetet szavaztak. A közgyűlés 1200 frttal emelte a tartalékalapot s részvényenkint 3 frt 60 kr osztalékot fizet. Este sikerült bankett volt.

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi febr. hó 27. Hízott sertések: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli súlyban) 51.—52. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 51.—52.— krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgon felüli súlyban). —55. krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klg. súlyban) 51.5—52.5 krig. Fiatal könnyű (pkint 250 klg. terjedő súlyban) 50.5—51. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgon felüli súlyban) 50.—51 krig. — Közép (pkint 220—280 klg. súlyban) 49.5—50.5 krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő

súlyban) 49.5—50. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli súlyban) 50.—51.5 krig. Közép (páronkint 220—260 klg. súlyban) 50.—51. krig. — Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 48.5—49.5 krig. — Sertés létszám 1894. jan. hó 25-én volt készlet 129,777 darab. 1894. február hó 26-án felhajtott: 1017 darab 1894. február hó 26-án elszállított 3345 drb. 1894. feb. 27-én maradt készletben 127,449 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: változatlan.

Szeszűzlet.

— Február 28. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 58.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, február 28. d. u. 5 óra.

Gabona	— a j	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	lanyha	7.25—7.70
	tiszavidéki	„	7.30—7.70
	pestvidéki	„	7.25—7.70
	fehértmegyei	„	7.25—7.70
	bácskai	„	7.35—7.75
Rozs	—	szilárd	5.60—5.80
Árpa	takarmány	osend.	6.—6.40
	égetni való	„	6.65—7.50
Zab	—	szilárd	6.95—7.10
Tengeri	bánsági	szilárd	—
	másnemű	„	4.60—4.70
Káposzta-repoze	—	lanyha	—
Köles	—	csend.	4.20—4.60
Buza	tavasza	csend.	7.47—7.48
	junius 1894	„	7.20—7.22
Tengeri	ősze	„	—
	május-junius 1894	csend.	4.78—4.80
Zab	szept-október 1893	„	—
	Budapest sz. tavasza	csend.	6.78—6.80
Káposzta-repoze	Budapest sz. ősze	„	—
	aug-szeptember 1893	csend.	12.—12.05

Aradvárosi

Evadberlet szünet.

színház.

Havibérlet szünet.

Csütörtökön, 1894. évi március hó 1-én:

NYILASSY MÁTYÁS jutalomjátékául:

A TOLONCZ.

100 arany pályadíjat nyert énekes népszimfá 3 felvonásban. Írta: Tóth Ede. Zenéjét szerző: Erkel Gyula.

SZEMÉLYEK:

Kontra Fridolin, budapesti magánzó — Bács K.
Krizsa, felesége — — — — — Bácsné.
Miklós, ennek fia, első férjétől, mészáros mester — — — — — Hunyady J.
Abrás, mészáros legény — — — — — Szendrei M.
Rézi, kisvárosi zsidó kisasszony — — — — — Kézdy J.
Lőrincz, kisvárosi zsidó gavallér — — — — — Rónaszéki G.
Dolgos, városi jegyző — — — — — Csátár Gy.
Rigó, városi bíró — — — — — Czákó V.
Ördög Sára, vén koldussasszony — — — — — Rónaszékiné.
Angyal Liska, cseléd Kónrátnál — — — — — Réthy L.
Mravcsák Johan, öreg vándorló legény — — — — — Nyilassy M.
János bácsi, kórházi felügyelő — — — — — Leővey L.
Szajásné, kórházi ápolónő — — — — — Szakácsné.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Február 28. —

Fehér Kereszt szálloda: Löwenbach Lajos kedveskedő, München. Dr. Máldevits Géza ügyvéd, Budapest.
Guttmann Mór szabó, Budapest.
Vass szálloda: Vikol Gerő birtokos, Draucbirtokos, rin János birtokos, Világos. Auslander Sándor és Hugo Berza. Skála József jegyző, F.-Varsánd. Adamovics aványa igazgató, Nádas. Csermák József magánzó, Dévartokos, Három Király szálloda: Bosnyák Imre Jos tani-Holdmész. Török János jegyző, Világos. Kis László, Tornyos.
Arany Kules szálloda: Stéger Vendel körantonovits Halmagy. Dr. Masznyit Márton orvos, Lipka. Borosje-Krisztián magánzó, Lipka. Scheer D. birtoko nő. Bojzav Dóme tanító, Szerb-Csanád. sz, Hosszu.
Vasuti szálloda: Deheleanu Vazul lelk Buchwald M. kereskedő, Bécs.

KIS LOTTO.

Brünni:

4, 30.

44, 26, 69,

ss Géza.

Felelős szerkesztő: V

Arad szabad királyi város polgármesterétől.
79 | 894. pm. 51 9—52

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről köz-
hírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és
a város által kezelt alapokból törlesztési köl-
csönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 80%
a melyből tőke törlesztésre esik 20% 26 fél évi
törlesztésre 71 1/2%-melyből tőke törlesztésre
1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 70%-amely-
ből tőke törlesztésre 10% számoltatik el. A
kölesönvevők jogában áll a kölcsönt a tör-
lesztési időn belül is félévi felmondásra a fél-
évi kamat különbözet megtérítése mellett
visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,
királyi tanácsos polgármester.

740418 | 893. sz. M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Délnémet vasuti kötelék. — Uj kivételes gyü-
mölcsdijszabás életbeléptetése.

1894. évi január hó 1 én a délnémet-osztr.-
magy. vasuti kötelékben uj VI. rész 2. füzet lép
életbe, mely friss és aszalt gyümölcs, szilva-iz
stb. szállítására nézve kivételes dijszabást tar-
talmaz.

Ezen uj dijszabás által az 1891. évi október
hó 10 étől érvényes hasonnemű dijszabás érvé-
nyen kívül helyeztetik.

A dijszabás példányai a részes vasutaknál
25 krért megszerezhetők.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a részes
vasutak nevében is.

Budapest, 1893. december hó 16-án.

Az igazgatóság.

3048 | 894.

1—3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmívelésügyi minisz-
teriumnak 5070 | 894. sz. intézménye nyomán
ezennel közhírré tétetik, hogy Budapest f. é.
márczius hó 28-tól ápril hó 6-ig és Kolozs-Mo-
noston f. évi ápril 2-től 11-ig gyümölcsészeti
tanfolyam rendeztetik.

Miről az érdekeltek azzal értesítettnek, hogy
a tanfolyamban résztvenni óhajtok erre vonat-
kozó kérvénye f. é. márczius hó 1-ig közvetle-
nül a nagym. m. kir. földmívelésügyi miniszte-
riumhoz nyújtandó be.

A részletes pályázati hirdetmény a városi
levéltárban betekinthező.

Arad, 1894. február 17-én.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1893. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8.10	1.55	10.—
Szolnok	11.14	4.02	1.37
Csaba	2.18	5.57	4.37
Kétegyháza	2.49	6.15	5.08
Lökösháza	3.07	—	5.26
Kurtics	3.23	6.39	5.43
Sofronya	3.35	—	5.55
ARAD érkezik	3.50	6.57	6.10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11.25	8.20	9.45
Sofronya	11.41	—	10.02
Kurtics	11.53	8.38	10.18
Lökösháza	12.09	8.49	10.35
Kétegyháza	12.32	9.03	11.—
Csaba	1.23	9.25	11.45
Szolnok	4.20	11.46	3.00
BUDAPEST érkezik	7.25	1.50	6.30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2.25	6.35	4.30	—
Glogovác	2.43	6.46	4.42	—
Györök	3.20	7.08	5.03	—
Paulis	3.40	7.19	5.14	—
Radna-Lippa	4.00	7.37	5.32	—
Konop	—	8.00	5.56	—
Borzova	—	8.15	6.12	—
Tótvárad	—	8.38	6.41	—
Soborsin	—	8.56	7.01	—
Piski	—	11.16	9.59	—
Gyulafehérvár	—	12.51	11.29	—
Tövis érkezik	—	1.20	11.56	—

Erdély felől.

	éjjel	este
Tövis indul	3.04	1.35
Gyulafehérvár	3.40	2.14
Piski	5.52	3.59
Soborsin	8.16	6.26
Tótvárad	8.37	6.42
Borzova	9.08	7.07
Konop	9.24	7.24
Radna-Lippa	9.58	7.56
Paulis	10.12	8.08
Györök	10.25	8.20
Glogovác	10.48	8.44
ARAD érkezik	11.00	8.55

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	este
ARAD indul	5.18	4.35
Sofronya	5.31	4.57
Kurtics	5.44	5.17
Lökösháza	6.00	5.41
Kétegyháza	6.18	6.20
Kigyós	6.31	6.43
Csaba	7.04	7.00
NAGYVÁRAD érkezik	9.32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	reggel
NAGYVÁRAD indul	4.29	—
Csaba	7.10	7.09
Kigyós	7.24	7.24
Kétegyháza	7.40	7.47
Lökösháza	7.59	8.14
Kurtics	8.17	8.38
Sofronya	8.30	8.53
ARAD érkezik	8.45	9.10

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	este
ARAD indul	6.25	11.30	5.58
Uj-Arad	6.43	11.54	6.09
Németságh	7.05	12.19	6.27
Vinga	7.32	12.47	6.46
Orczifalva	7.48	1.04	6.58
Merczifalva	8.03	1.20	7.09
Szt.-András	8.19	1.38	7.21
TEMESVÁR érkezik	8.42	2.04	7.39

Temesvár—Arad.]

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8.00	1.11	8.15
Szt.-András	8.20	1.39	8.45
Merczifalva	8.34	1.57	9.05
Orczifalva	8.45	2.16	9.21
Vinga	9.02	2.41	9.46
Németságh	9.17	2.58	10.07
Uj-Arad	9.34	3.31	10.33
ARAD érkezik	9.44	3.45	10.55

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul	7.50	6.30
Simánd	8.22	7.01
Kisjenő-Erdőhegy	9.10	7.40
Székudvar	9.29	7.56
Sikló	9.41	8.11
Ottlaka	9.58	8.25
Elek	10.15	8.40
KÉTEGYHÁZA érkezik	10.30	8.55

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5.20	3.05
Elek	5.32	3.25
Ottlaka	5.41	3.37
Sikló	5.51	3.50
Székudvar	6.02	4.06
Kisjenő-Erdőhegy	6.18	4.39
Simánd	6.42	5.10
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7.05	5.40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	délután	este
MEZŐHEGYES ind.	10.37	8.35
Kamarásmaj.	10.47	8.47
Nesze	10.54	8.57
Kovácskő	11.10	9.15
Bánhegyes	11.31	9.38
M.-Bodzás	11.51	10.00
Bánkut	12.02	10.14
KÉTEGYHÁZA érkezik	12.20	10.35

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	3.00	5.15
Bánkut	3.22	5.36
Mezőhegyes-Bodzás	3.40	5.49
Bánhegyes	4.02	6.06
Kovácskő	4.25	6.23
Nesze	4.39	6.34
Kamarás-major	4.48	6.42
MEZŐHEGYES érkezik	5.00	6.55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5.00	9.00	4.25
Szt.-Tamás	5.24	9.22	4.54
Pécska	5.43	9.36	5.20
Battonya	6.12	10.01	5.56
Tompa	6.24	10.11	6.09
Mezőhegyes	7.01	10.40	6.55
Csanád-Palota	7.22	11.00	7.23
Nagylak	7.39	11.15	7.44
Apátfalva	8.01	11.35	8.10
Makó	8.26	11.58	8.44
Kis-Zombor	8.42	12.12	9.01
SZEGED érkezik	9.33	1.00	9.57

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2.42	6.00	3.00
Kis-Zombor	3.32	6.46	4.08
Makó	3.55	7.05	4.50
Apátfalva	4.14	7.24	5.15
Nagylak	4.34	7.45	5.42
Csanád-Palota	4.48	8.00	6.02
Mezőhegyes	5.20	8.28	7.00
Tompa	5.44	8.50	7.27
Battonya	5.58	9.02	7.42
Pécska	6.24	9.26	8.10
Szt.-Tamás	6.40	9.39	8.24
ARAD érkezik	7.05	10.00	8.50

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.
ARAD indul	6.30	5.15
Ötvenes	6.48	5.34
Zimánd-Ujfalu	6.55	5.41
Uj-Szt-Anna	7.22	6.07
Világos	7.46	6.31
Muszka-Magyarád	7.53	6.38
Pankota	8.04	6.48
Apatelek	8.37	7.21
Borosjenő	8.48	7.32
Bokszege-Béél	9.12	7.56
Borossebes-Buttyin	9.44	8.26
Almás-Alcsill	10.13	8.55
GURAHONCZ érkezik	10.30	9.12

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.
GURAHONCZ indul	4.15	3.00
Almás-Alcsill	4.32	3.17
Borossebes-Buttyin	5.02	3.47
Bokszege-Béél	5.31	4.16
Borosjenő	5.58	4.41
Apatelek	6.06	4.51
Pankota	6.45	5.29
Muszka-Magyarád	6.51	5.35
Világos	6.58	5.42
Uj-Szt-Anna	7.24	6.08
Zimánd-Ujfalu	7.44	6.30
Ötvenes	7.50	6.35
ARAD érkezik	8.08	6.52

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	9.00	7.40
Csermő érkezik	10.00	8.40

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4.50	3.30
Borosjenő érkezik	5.50	4.30

Minden hasonló készítményekkel szemben, előnyben kell részesíteni ezen labdacsokat. Mentések minden ártalmas anyagtól, a legnagyobb eredménnyel használhatók az altesti szervek betegségeinél, könnyen használatos és vértisztító; egy gyógyszer sem kedvezőbb és emellett ártalmatlanabb a

székrekedések

leküzdésére, mely a legtöbb betegségeknek biztos forrása. Czukrozott alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacsokat Pitha tanártól igen megtisztelő bizonyítványt nyertek.

Egy doboz, 15 labdacsoat tartalmazó 15 kr., Egy henger, mely 8 dobozt, tehát 120 labdacsoat tartalmaz, ára 1 frt.

ÓVÁS!

*Neustein-Féle
Gyógyszertár*

Minden doboz, amelyen a czég: Gyógyszertár „zum heiligen Leopold“ nem áll és a hátsó oldalán védjegyünk nem hordja, egy hamisítvány, melynek megvétele a közönség óvatik. Igen figyelni kell, hogy ne egy rossz, semmi eredményt nem bíró, de épséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan kell kérni: Neustein-féle Erzsébet-labdacsokat; ezek a borítékon és használati utasítás az itt látható

aláírással vannak ellátva.

Raktár Bécsben: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Neustein Ph., belváros, Ecke der Planken- und Spiegelgasse.

Kapható:

RING LAJOS

„Angyalhoz“ címzett gyógyszertárban Aradon, Asztalos Sándor-utca 1-ső szám.

980 8-12

Gyors és biztos segítség gyomorbajok és azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghathatóbb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

147. 1-12.

ÉLETBALZSAM dr. ROSA-tól

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatósabb gyógyfűvekből a leggondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok: gyomorgörccs, étvágyhiány, savanyus felbőgés, vértolulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósan bizonyul. — Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbízható háziszervé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állanak.**

Védjegy.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett mindenkit figyelmeztetek, — hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. Rosa-féle életbalzsam“ minden üvegcséje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalán „Dr. ROSA életbalzsama „fekete sashoz“ címzett gyógyszer-tárból, FRAGNER B. Prága, 205—III.“ magyar, német, cseh és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. Rosa életbalzsama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

főraktárában gyógyszertár a „fekete sashoz“ Prágában, 205—III. és Budapesten: Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz., Budai Emil ur városi gyógyszertárában a város-ház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában

van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható: „prágai általános házikenőcs“,

több ezer hályanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvárnál, körömgöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s a hol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kieri és kigyógyítja.

Kapható 25 és 30 kros szelenczékben.

ható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM, a legbizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. — **Egy üveg ára 1 frt.**

Kapható: Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS,

„Angyalhoz“ címzett gyógyszertárban, Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság“ könyvnyomdájában.

Meghívó.

Pankota hegyközség szőlőbirtokosai a f. évi március hó 4-én d. u. 2 órakor a városház tanácstermében megtartandó

rendes hegyszéki ülésre

tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozati

1. Hegykapitány lemondása folytán ez állás betöltése.
2. A szőlőtelep jövőbeni kezelési módja iránti határozathozatal.
3. Az 1893. évi számadás felülvizsgálása.
4. Netáni indítványok.

Pankota, 1894. február 27.

Kotzó Károly
hegyjegyző.

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni

csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában

a színházépületben, a 13 vértanu szobor átellenében van. 102 7-8

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban. Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyakendők, gyermekkoosik, utazó bőröndök, esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Arad.

4314 | 1. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Arad állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1894. évi május hó 1-vel kezdődik és tart ezen naptól számított három éven át, vagyis 1897. évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

Az 50 kros béléggel és a borítékra „Ajánlat az aradi pályavendéglő bérletére“ felirattal ellátott ajánlatok lepecsételve április hó 1-én, déli 12 óráig az alólt vezetőség I. osztályánál nyújtandók be. Bónatpénz fejében 400, azaz négy száz o. é. forint készpénzben, vagy államkasszába alkalmi értékpapirokban legkésőbb február 28-án, március hó 31-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségé gy. táránál Aradon leteendő.

Ezen feltételektől eltérő, avagy azok nem kitűzött határidőre beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás történik. a bérösszegre való tekintet nélkül.

Arad. 1894. február hó.

Államvasutak
aradi üzletvezetősége.